

Jerzy Norbert Grzegorek
Uniwersytet Szczeciński
E-MAIL: jerzygrzegorekpt@gmail.com

**Sprawozdanie z XXIX Letniej Szkoły Młodych Pedagogów.
*O poszukiwaniu, poznawaniu i tworzeniu samego siebie.
Teoretyczna i praktyczna perspektywa.*
Pułtusk, 14–19.09.2015**

STRESZCZENIE

Tekst stanowi sprawozdanie z XXIX Letniej Szkoły Młodych Pedagogów w Pułtusku, pod auspicjami Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, której współorganizatorem była Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie. Debaty skupiły się wokół tematu: „O poszukiwaniu, poznawaniu i tworzeniu samego siebie. Teoretyczna i praktyczna perspektywa”.

SŁOWA KLUCZOWE: Letnia Szkoła Młodych Pedagogów, poszukiwanie, poznawanie, tworzenie siebie.

XXIX Letnia Szkoła Młodych Pedagogów odbywała się w Pułtusku – jednym z najstarszych miast na Mazowszu. Patronat naukowy i organizacyjny, jak co roku, sprawował Komitet Nauk Pedagogicznych PAN. Kierownictwo naukowe nad Szkołą, już po raz dwudziesty drugi, objęła prof. zw. dr hab. Maria Dudzikowa, Wiceprzewodnicząca Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk. Gospodarzem tej Letniej Szkoły Młodych Pedagogów był Wydział Nauk Pedagogicznych Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie. Na czele tego przedsięwzięcia stanął Dziekan Wydziału dr hab. Maciej Tanaś, prof. APS.

Ideą, która przyświeca tworzeniu Letnich Szkół Młodych Pedagogów jest wspieranie rozwoju naukowego ich uczestników, stwarzanie im możliwości „spotkania” i podjęcia dialogu z Mistrzami, stanowiącego bogate źródło inspiracji dla Młodych Pedagogów. Każda z Letnich Szkół stanowi niepowtarzalną okazję do zgłębiania wiedzy, a jednocześnie wzbogacania własnego warsztatu badawczego. Umożliwia dzielenie się własnymi osiągnięciami naukowymi, projektami badawczymi poprzez ich prezentację w szerokim gronie naukowym – Mistrzów i Młodych Pedagogów. Jest również niepowtarzalną okazją, co stanowi cechę różniącą Letnie Szkoły od konferencji naukowych, sprzy-

jającą integracji, zacieśnianiu więzi, rozwijania i podtrzymywaniu sieci kontaktów pomiędzy uczestnikami przybywającymi z wielu ośrodków akademickich rozsiansych po całym kraju. Jest spotkaniem wspólnoty akademickiej. Przysparza tym samym młodym naukowcom okazji do indywidualnych rozmów z Mistrzami. Spotkania prowadzone są w atmosferze wzajemnego uczenia się – czerpania, ale i dawania od siebie – sprzyjając zacieśnianiu więzi pokoleniowej nauczycieli i uczniów – mędrców i wychowanków.

Powitanie uczestników i zaproszonych gości XXIX Letniej Szkoły Młodych Pedagogów odbyło się w „Domu Polonii”, gdzie inauguracji dokonał Dziekan Wydziału Nauk Pedagogicznych dr hab. prof. APS, Maciej Tanaś, oraz prof. zw. dr hab. Bogusław Śliwerski, Przewodniczący Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk. Ze strony władz miejskich zebranych powitała pani Róża Krasucka – Zastępca Burmistrza Miasta Pułtusk.

Wprowadzenia w problematykę tegorocznej Szkoły dokonała prof. zw. dr hab. Maria Dudzikowa. Problematyka XXIX Letniej Szkoły Młodych Pedagogów skoncentrowana była na zagadnieniu poszukiwania, poznawania i tworzenia samego siebie, przedstawianego w teoretycznej i praktycznej perspektywie.

Podczas inauguracji nastąpiło kilka bardzo podniosłych momentów, którym należy w tym miejscu poświęcić chwilę refleksji. Pierwszym było uroczyste przekazanie insygniów Szkoły, którą jest „Batuta – otwierająca serca, kiesy i kasy”, dr hab. Katarzynie Krasoń oraz mgr Katarzynie Maliszewskiej i dr. Łukaszowi Michalskiemu – reprezentantom Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego – Gospodarzom kolejnej XXX LSMP, która odbędzie się we wrześniu 2016 roku w Wiśle.

Jest to zawsze wzruszający moment, a przede wszystkim szczególnie w swojej wymowie, ponieważ insygnia przekazywane są w momencie rozpoczęcia LSMP, nie zaś na jej zakończenie. Zawarta tu symbolika odnosi się do „tchnienia sił witalnych i energii ducha” właśnie rozpoczynającej się Szkoły i jej uczestników, które zostają przelane na Organizatorów i Gospodarzy kolejnej, by za sprawą ich mocy mogli sprostać nadchodzącym wyzwaniom.

Kolejnym, równie ważnym punktem inauguracji było wzniesienie ponad głowę wszystkich uczestników Kociałki przez przewodniczącego Samorządu LSMP, mgr. Aleksandra Cywińskiego. Kociałka to kolejne z insygniów w kształcie wielkiej drewnianej łyżki (wręcz łychy), stanowiącej „żywy” symbol organizacji każdej LSMP, by ta „dobrze się kręciła”. Kociałka została przekazana na ubiegłorocznej LSMP w ręce Aleksandra Cywińskiego przez ówczesną przewodniczącą, dr Małgorzatę Makiewicz (dziś już dr hab.). Specjalnie podkreślam tu zmianę, jaka zachodzi w stopniach naukowych uczest-

ników. Dokonuje się ona z biegiem lat – liczonych kolejnymi edycjami Letnich Szkół Młodych Pedagogów.

Dr Katarzyna Braun, sekretarz ubiegłorocznej Prezydencji LSMP, oraz członkowie zespołu – dr Dorota Bis i ks. dr Marek Jeziorański – wręczyli nagrody, tzw. „strzały w dziesiątkę” za ważne i wybitne osiągnięcia. W tym roku dla dr Ewy Bochno za 6 lat kierowania Zespołem Samokształceniowym i Samopomocy Koleżeńskiej przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN. Kolejną nagrodę oddano w ręce Dyrektora Łódzkiego Centrum Kształcenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego – Janusza Mossa – za gigantyczną pracę na rzecz innowacji w szkołach. Trzecia z kolei nagroda złożona została na ręce ks. profesora Mariana Nowaka z KUL i całego zespołu organizacyjnego za organizację XXVIII LSMP. Zespół wręczył również jej uczestnikom 19. już Zeszyt Naukowy Forum Młodych Pedagogów. Następnie głos przekazano Sekretarzowi XXIX LSMP, dr M. Krasuskiej-Betiuk, i zespołowi, by przedstawili komunikaty. Kolejnym, równie podniosłym punktem programu, wprowadzającym w stronę naukowego oglądu problematyki tegorocznej LSMP, był wykład inauguracyjny wygłoszony przez prof. zw. dr hab. Elżbietę Tarkowską z Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie, zatytułowany BUDOWANIE WSPÓLNOTY W NAUCE – OGRANICZENIA I SZANSE.

Zgodnie z kolejną tradycją LSMP po oficjalnym zakończeniu uroczystości inauguracyjnych odbyło się spotkanie „Sam na Sam” Młodych Pedagogów z prof. zw. dr hab. Marią Dudzikową.

W dniu przyjazdu równie ważnym, prócz uroczystości inauguracyjnej coroczne wydarzenie w świecie pedagogów, jest uroczysta kolacja stanowiąca jej immanentną część o charakterze integrującym, czyli „Poznajmy się bliżej”. Spotkanie przy wspólnym stole aktywnie i z uśmiechem prowadziły dr Sylwia Galanciak i dr Agnieszka Pawlak z Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie. Kluczowym punktem kolacji jest przekazanie, zgodnie z tradycją, reprezentantom poszczególnych uczelni, książek jako daru od wydawnictw.

Letnia Szkoła Młodych Pedagogów realizowana jest w formie spotkania naukowego i warsztatów metodologicznych, odsyłających w swej treści do istotnych problemów edukacji i wychowania. Tegoroczna stała się przestrzenią dyskursu wypełnioną treściami wykładów Mistrzów prezentujących własne analizy. A oto autorzy i tematy wystąpień, odnoszących się do „poszukiwania, poznawania i tworzenia samego siebie w teoretycznych i praktycznych perspektywach”:

- Ks. prof. Marian Nowak (KUL), OD POMAGANIA W SAMOWYCHOWANIU DO TWÓRCZEJ PRACY NAD SOBĄ – WSPÓŁCZESNE KONTEKSTY I KONCEPCJE;
- Prof. Barbara Smolińska-Theiss (APS), KORCZAKOWSKIE WOŁANIE – „NAUCZYCIELU, POZNAJ SAMEGO SIEBIE, ZANIM ZACZNIESZ DZIECI UCZYĆ”;
- Prof. Aleksander Nalaskowski (UMK), AUTORSKA SZKOŁA AUTORSKIE SAMOWYCHOWANIE;
- Prof. Władysława Szulakiewicz (UMK), POSZUKIWANIE MĄDROŚCI JAKO TWORZENIE SAMEGO SIEBIE;
- Prof. Bogusław Śliwerski (APS/UŁ), KRYTYCZNIE O TEORIACH/MODELACH SAMOWYCHOWANIA;
- Prof. Maria Dudzikowa (UAM), O NABYWANIU KOMPETENCJI AUTOKREACYJNYCH;
- Prof. Maria Czerepaniak-Walczak (US), O ZNACZENIU ROZUMIENIA WŁASNEJ SYTUACJI W PROCESIE OSIĄGANIA NOWYCH PRAW I PÓL WOLNOŚCI AKADEMICKIEJ;
- Prof. Maciej Karwowski (APS), INTELIGENCJA AKADEMICKA JAKO CEL AUTOKREACJI. NA WŁASNYM I CUDZYM PRZYKŁADZIE;
- Prof. Katarzyna Krasoń (UŚ), SZTUKA JAKO INTEGRALNE MEDIUM ODKRYWANIA SENSU DLA SIEBIE. TRAJEKTORIA HERMENEUTYCZNA (NA PRZYKŁADZIE PRACY TEATREM);
- Prof. Mirosława Dziemianowicz–Nowak (DSW), NARRACJE UZNANIA JAKO DROGA DO SAMEGO SIEBIE. PERSPEKTYWA TEORETYCZNA I EMPIRYCZNA;
- Prof. Zenon Gajdzica (UŚ), O WARUNKACH WSPÓŁTWORZENIA SIEBIE I WŁASNEJ DROGI ŻYCIOWEJ PRZEZ OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE;
- Prof. Janusz Kirenko (UMCS), W POSZUKIWANIU SIEBIE. MOJE DROGI ŻYCIOWE;
- Prof. Tomasz Szlendak (UMK), O POSZUKIWANIU SAMEGO SIEBIE W POPKULTURZE;
- Prof. Marek Konopczyński z zespołem (Pedagogium), TWÓRCZOŚĆ W RESOCJALIZACJI JAKO DROGA POSZUKIWANIA SAMEGO SIEBIE;
- Dr Małgorzata Puchalska-Wasył (KUL), NASZE WEWNĘTRZNE DIALOGI. O DIALOGOWOŚCI JAKO SPOSOBIE FUNKCJONOWANIA CZŁOWIEKA.

Podczas trwania pięciu dni sesji wykładów i wystąpień skoncentrowano uwagę na czterech blokach tematycznych, zaproponowanych wraz z tematem przewodnim, którego uszczegółowienie, w wystąpieniach plenarnych, pra-

cach w sekcjach, na warsztatach w świetle rozmaitych teorii, także w spotkaniach z praktyką edukacyjną, stanowiły tak postawione uprzednio pytania:

- 1) Jaki rodzaj aktywności można nazwać pracą nad sobą i jakie realia psychospołeczne leżą u jej podstaw?
- 2) Do jakich możliwości zawartych w psychice człowieka, a także świecie zewnętrznym należy się odwołać, aby móc wyłonić struktury tej aktywności?
- 3) Spełnienie jakich warunków jest niezbędne, by człowiek chciał i podejmował twórczą pracę nad sobą?
- 4) W jaki sposób można tworzyć samego siebie, a także przybliżać uczniom/studentom ideę i praktykę samodoskonalenia?

Pierwszy z dni „roboczych” – będący drugim dniem pobytu – rozpoczął się od porannej kawy magistrów u prof. zw. dr hab. Marii Dudzikowej. Chętni mogli skorzystać z niepowtarzalnej okazji spotkania z dr hab. Krystyną Ablewicz, prof. UJ, która poprowadziła „Warsztat (Gestalt), Zobacz siebie, by zobaczyć drugiego”. Zarówno w trakcie warsztatu, jak i do późnych godzin wieczornych można było udawać się na wcześniej umówione spotkania z wybranymi Mistrzami. Letnia Szkoła Młodych Pedagogów utworzyła tradycję inicjowania indywidualnych spotkań – konwersacji, konsultacji, korepetycji itp. Młodych Pedagogów z Profesorami.

W trakcie odbywającej się sesji wykładów nie zabrakło czasu na dyskusję i wymianę poglądów oraz uwag i zapytań. Odbyła się także sesja wystąpień zwana „Giełdą (p)różności”, czyli dziesięciminutowe wystąpienia Młodych Pedagogów połączone z dyskusją. To „Giełda (p)różności” stanowi wyzwanie dla przyjeżdżających z całej Polski, reprezentujących poszczególne ośrodki badawcze w naszym kraju, uczestników. Wystąpienia przygotowywane są przez cały rok, już od momentu ogłoszenia tematu (co następuje jeszcze na obecnej LSMP) następnej Szkoły. Dotyczą one zainteresowań badawczych, jak i problematyki teoretycznych rozważań magistrów i doktorów, które mieścić się muszą w obszarze zatwierdzonego tematu.

Sesja trwała aż do kolacji, po której chętni zostali zaproszeni do udziału w warsztacie prowadzonym przez dr. Przemka Grzybowskiego (UKW) o wymownym tytule: NIEOBECNI NIE MAJĄ... CZYTELNIKÓW. UPOWSZECHNIANIE DOROBKU NAUKOWEGO W INTERNECIE. Warsztat niezwykle potrzebny, bo nader aktualny. Jego zakres obejmował publikację tekstów naukowych w Internecie, zasoby i repozytoria cyfrowe, konta na portalach Google Scholar, academia.edu, sposoby zwiększania cytowań itp. Dla tych, którzy intensywnie poszukiwali doznań i doświadczeń w spotkaniach ze sztuką i przez sztukę, dr Edyta Nieduziak (UW) przygotowała warsztat teatralny. Trwały

równocześnie zintensyfikowane prace nad kolejną edycją kabaretu „Behe-co?”, o którym będą jeszcze wspominał.

W drugim dniu Szkoły, prócz porannej kawy u prof. zw. dr hab. Marii Dudzikowej organizowanej dla doktorów, śniadania, sesji wykładowej i „Giełdy (p)różności”, zapamiętany zostanie szczególnie wykład pt. O NABYWANIU KOMPETENCJI AUTOKREACYJNYCH. W godzinach wieczornych wszyscy uczestnicy Letniej Szkoły Młodych Pedagogów zostali zaproszeni na spływ gondolami po nadnarwiańskich starorzeczach i wspólne biesiadowanie. Następnie miała miejsce kolejna sesja „Giełdy (p)różności”, czyli wystąpienia Młodych Pedagogów.

Czwartek, zgodnie z tradycją, był Dniem Gospodarzy, czyli Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie. Powitanie uczestników LSMP miało miejsce w Sali Senatu APS i dokonane zostało przez władze uczelni: Jego Magnificencję Rektora dr. hab. prof. APS Jana Łaszczyka i Prorektora ds. nauki – prof. dr. hab. Stefana Kwiatkowskiego. Po uroczystej inauguracji gospodarze, goście i uczestnicy LSMP zostali zaproszeni na panel dyskusyjny z udziałem Włodzimierza Paszyńskiego – wiceprezydenta m.st. Warszawy. Spotkanie w siedzibie gospodarzy ma tę nieocenioną wartość, iż stanowi możliwość bezpośredniego spotkania się uczestników LSMP z Mistrzami w miejscu ich twórczej pracy, zbierania myśli, inicjowania wyzwań i narodzin nowych idei.

Było takim spotkaniem z pracownikami Wydziału Nauk Pedagogicznych APS, na którym została dokonana prezentacja Katedr, Zakładów i Pracowni, gdzie każdy z uczestników mógł wybrać właśnie tę, której pracą był zainteresowany. Zbieg dat i okoliczności sprzyjał spotkaniu z uczestnikami 9th International Summer School UNESCO APS „Readaptation and reintegration as problems of refugee children”, które poprowadziła dr Urszula Markowska-Manista (APS), również wieloletnia uczestniczka Letnich Szkół Młodych Pedagogów.

Podkreślenia wymaga też wizyta w Społecznym Gimnazjum nr 20 przy ul. Raszyńskiej (Zespół Szkół Bednarska). Było to spotkanie o szczególnej wymowie, zarówno w kontekście miejsca, osób w nim uczestniczących, Patrona Szkoły, jak i czasu (rozgrywający się dramat uchodźców). Spotkanie odbyło się w aurze poszanowania i demokracji, zgodnie z tradycją tej Szkoły, której założycielką jest dr Krystyna Starczewska. Mogliśmy wysłuchać historii samej założycielki oraz idei Szkoły. Dowiedzieć się o trudnościach, potknięciach czy porażkach, a także o sukcesach. Ilość zadawanych pytań i konfrontacji sposobu myślenia o Szkole przez dr Krystynę Starczewską i obecnego Dyrektora Szkoły Wojciecha Olszewskiego była imponująca, a zarazem satysfakcjonująca, zwłaszcza z powodu nieograniczonego czasu

ich zadawania i odpowiedzi. Dowiedzieliśmy się, iż nadal obowiązują te same idee wychowawcze:

- 1) sprzeciw wobec ostrej rywalizacji między uczniami;
- 2) szacunek dla godności każdej osoby ludzkiej i poszanowanie praw człowieka;
- 3) życzliwość, tolerancja i wrażliwość wobec innych;
- 4) przygotowanie do życia w społeczeństwie demokratycznym;
- 5) kształtowanie umiejętności samodzielnego działania, niezależnego myślenia i odpowiedzialności za własny rozwój.

Patronem Szkoły jest hinduski maharadża, Jam Saheba Digvijayasin-hji. W tym miejscu opowieść ta nabiera wymiaru wdzięczności i szacunku za przyjęcie przez maharadżę podczas drugiej wojny światowej pod swoją opiekę tysiąca polskich sierot po syberyjskich zesłańcach. Dzieci te opuściły Związek Radziecki wraz z armią gen. Andersa. Jam Saheb swoją decyzją uratował je od śmierci głodowej. Dziś Szkoła idzie drogą swego patrona. Mogliśmy również porozmawiać z byłymi uczniami. „Czy tak wyglądają terroryści?” – pytała dr Krystyna Starczewska. Wielkimi brawami pożegnaliśmy Szkołę, jej twórczynię, dyrektora i byłych uczniów, a dziś nauczycieli tej wspaniałej – prawdziwie demokratycznej Szkoły.

Następnym przystankiem naszej podróży była wizyta w Centrum Nauki Kopernik, gdzie mogliśmy porozmawiać z pracownikami o działaniach edukacyjnych Centrum. W drodze powrotnej kabaret „Beche-co?” śpiewał piosenki przygotowywane na piątkowy wieczór.

Piątek był czwartym i ostatnim dniem „roboczym”, a równocześnie pełnym wyczuwalnego napięcia, który można porównywać tylko z napięciem towarzyszącym pierwszemu. Muszę się tu natomiast poprawić, ponieważ nie można o Letniej Szkole Młodych Pedagogów debatować czy relacjonować jej przebiegu w kategorii „dni” roboczych, lecz raczej należy traktować je w „roboczościach”, ponieważ interakcje społeczne i wychowawcze, ale i również kulturalne i konsumpcyjne, jakie zachodzą w trakcie jej trwania, odbywają się w praktyce przez dwadzieścia cztery godziny.

Dzień rozpoczął się od spontanicznie zainicjowanego przez prof. zw. dr hab. Marię Dudzikową zaproszenia magistrów na nieobowiązkową kawę. To niespodziewane wydarzenie w pełni wydaje się potwierdzać moje poprzednie słowa o niezwykłości tych spotkań. Otóż zdarzyło się to, co dyskutowane było w kuluarach jeszcze na długo po jego zakończeniu, a teraz przeze mnie ponownie tu przypomniane ku wzbudzeniu w Was – Drodzy Czytelnicy – głębszej refleksji. W trakcie, gdy Pani Profesor roztaczała przed nami wizję habilitacji i potrzeby posiadania autonomicznej odwagi myślenia i kreowania

tak dalekosiężnych wizji, po to, by powstał doktorat godny uwagi, wnoszący nową przestrzeń w pole nauki, wszedł prof. zw. dr hab. Bogusław Śliwerski. Niestety, nie było już miejsca, bo nawet łóżko zapełniło się ściśle. Dając znak dłonią, by nikt przypadkiem nie fatygował się ustępować mu miejsca, po prostu usiadł na podłodze, wygodnie u stóp prof. zw. dr hab. Marii Dudzikowej. Mistrz, wyrosły z Mistrza, który nie zatracił tu niczego ze swej powagi i godności, dając jednocześnie piękny przykład szacunku, sam równocześnie stając się jego godnym. Resztę pozostawiam, kochani, Waszemu rozmysłowi i wyobraźni.

Dzień przepełniony był niezwykłymi wydarzeniami. Prócz sesji wykładowej i „Giełdy (pr)różności”, odbyła się burzliwa dyskusja po wystąpieniu prof. dr. hab. Tomasza Szlendaka (UMK), który z socjologicznego punktu widzenia przedstawił wyrazisty, a może lepszym określeniem będzie „swoisty”, zdaniem Profesora „całościowy” (?) obraz młodzieży w wystąpieniu pt.: „O poszukiwaniu samego siebie w popkulturze”. Wydaje się stawać już tradycją kontrowersyjność wystąpień socjologów, na tle ujęć pedagogicznych.

Następnym, i jak się okazało znaczącym, a równocześnie w piękny sposób kończącym obrady XXIX LSMP, był dialog podjęty przez profesora Marka Konopczyńskiego ze studentem III r. pedagogiki resocjalizacyjnej WSNS Pedagogium w Warszawie – Sylwestrem Kurowskim, który swoje wystąpienie zatytułował „Twórczość w resocjalizacji jako droga poszukiwania samego siebie”. Na swoim blogu PEDAGOG prof. zw. dr hab. Bogusław Śliwerski napisał: „Zakończę zatem swoją relację fragmentem wiersza Sylwestra Kurowskiego z tomiku pt. MARAZM (Pedagogium, Warszawa 2014, s. 42) pt. „Tęsknota”, bowiem ten stan uczuć dotyka także uczestników i absolwentów wcześniejszych edycji Letnich Szkół Młodych Pedagogów

„jak deszcz strugi
wzlatuje i tuli mnie namiętnie
rozpala wewnątrz zostając na czas niezbyt długi
by po chwili powrócić i zostać na więcej [...]”.

Dzień piątkowy należy rozpatrywać, jak już podkreślałem, w sposób szczególny w kilku aspektach. Pierwszy odnosił się do obrad w sesjach wykładowych i wystąpieniach. Był on jednak opatrzony w pomniejsze, jak: układanie limeryków i pisanie fraszek, głosowanie w formie tajnej na najlepsze wystąpienia magistrów i doktorów, tajna narada Mistrzów w celu ustalenia nagród i wyróżnień, czy ostatnie gorączkowe przygotowania artystów kabaretu „Beche-co?” ze spalającą się w sobie i na zewnątrz w akcie twórczym mgr Iwoną Murawską, jako reżyserem i autorem tekstów. Było ich z pewnością

więcej, lecz nie sposób wszystkich tu opisać. Posiadały one jednak charakter pewnego stanu napięcia, nerwowości i podniecenia wywołanego nieuchronnością Wieczornej Uroczystej Kolacji.

Dziekan Wydziału Nauk Pedagogicznych Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, dr hab. prof. APS Maciej Tanaś podsumował część „roboczą” słowami: „Zamykam już reminiscencje dotyczące XXIX Letniej Szkoły Młodych Pedagogów Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN – pola naukowej bitwy o jakość polskiej pedagogiki”.

Kolację rozpoczęto uroczystym podsumowaniem XXIX Letniej Szkoły Młodych Pedagogów, w bardzo ciepłych słowach, przez prof. zw. dr hab. Marię Dudzikową. Głos zabrał również prof. zw. dr hab. Bogusław Śliwerski, dziękując wszystkim za serdeczność i wspaniałe podejście do wytężonej pracy, a szczególne podziękowania skierował do Pani profesor Marii Dudzikowej, życząc, by nie ustawała w kontynuacji tego wielkiego dzieła.

Profesor Maciej Tanaś obiecał, że z obrad tego „UNIWERSYTETU” zostaną wydane dwie rozprawy zbiorowe. Pierwszą będzie kolejny, bo 20. tom Forum Młodych Pedagogów, zawierający najlepsze referaty naukowej młodzieży z całego kraju. Drugą natomiast będzie przygotowany pod redakcją prof. Marii Dudzikowej i prof. Macieja Tanasia tom wystąpień Profesorów–Mistrzów. Podczas kolacji odbyła się dyskusja nad formułą jubileuszowej XXX LSMP oraz „burza mózgów” nad treścią i formą 20. Jubileuszowego Zeszytu Forum Młodych Pedagogów.

Nieodzownym punktem tej uroczystej kolacji jest przyznawanie nagród, wyróżnień i dyplomów. Nagrody audytorium za najlepsze wystąpienia Młodych otrzymali:

- w kategorii „magister” – I miejsce – mgr Anna Wojtas z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach za wystąpienie pt.: MOJA GÓRALSKA SWOISTOŚĆ JAKO DROGOWSKAZ WYBORÓW ŻYCIOWYCH; II miejsce mgr Jerzy Norbert Grzegorek z Uniwersytetu Szczecińskiego za wystąpienie pt.: SOMAESTETYCZNE KONTEKSTY TAŃCA WSPÓŁCZESNEGO, CZYLI O TRUDNEJ SZTUCE TWORZENIA SIEBIE PRZEZ TANIEC; II miejsce mgr Katarzyna Maliszewska z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach za wystąpienie pt.: A JA – PISZĘ WIERSZE – KWIATEM... – AUTOKREACYJNE ŹRÓDŁA PRACY TEATRALNEJ; III miejsce mgr Barbara Biskup za wystąpienie pt.: ABY WŁASNY KAMIEŃ MÓC OCIOŚĆ. SYSTEM FILOZOFICZNO-PEDAGOGICZNY NA DRODZE DO POZNANIA SIEBIE I DĄŻENIA DO DOSKONAŁOŚCI.
- w kategorii „doktor” – I miejsce – dr Katarzyna Braun z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w Lublinie za wystąpienie pt.: WOLONTARIAT

DROGĄ PRACY NAD SOBĄ; I miejsce *ex aequo* – dr Przemysław Grzybowski z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy za wystąpienie pt.: OD ZAKŁADU PSYCHIATRYCZNEGO DO REWOLUCJI MIŁOŚCI. PATCH ADAMS I SAMOWYCHOWANIE; II miejsce – dr Agnieszka Olechowska z Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie za wystąpienie pt.: BARIERY AUTOKREACJI NAUCZYCIELI – ZMYŚLAJĄ SIEBIE ZAMIAST „POMYŚLEĆ SIEBIE”.

- w kategorii „twórczy szum” nagrodę otrzymała dr Jolanta Sajdera z Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. W kategorii „twórczy szumek” nagrodę otrzymał: mgr Jerzy Norbert Grzegorek z Uniwersytetu Szczecińskiego oraz mgr Adam Konopnicki z Uniwersytetu Opolskiego.

W tym roku były również i specjalne „twórcze szumki”, które otrzymali: dr Przemysław Grzybowski za przygotowanie i poprowadzenie warsztatu i dr Edyta Nieduziak za przygotowanie i poprowadzenie warsztatu oraz aranżację wystawy fotograficznej na tegorocznej LSMP, a także dr Agnieszka Pawlak – za wytrwałe tropienie artystycznych znaczeń ukrytych w profesorskich naukach.

Rozdanie dyplomów ukończenia Szkoły odbywało się w atmosferze poczynań artystycznych, gdzie należało wykupić dyplom poprzez zaśpiewanie piosenki, deklamację wiersza bądź wykazanie się innym rodzajem talentu.

Piękną tradycją LSMP jest „Limerykofraszkojada”, gdzie wszyscy uczestnicy mają możliwość prezentacji własnej twórczości literackiej w postaci limeryku bądź fraszki, której tematem zawsze staje się sytuacja, zdarzenie bądź refleksja na temat Szkoły. Była to już edycja XI.

Nie zabrakło też czasu – jak pisze na swoim blogu PEDAGOG prof. zw. dr hab. Bogusław Śliwerski – „na to, co stało się już tradycją Letnich Szkół Młodych Pedagogów KNP PAN, a mianowicie na KABARET – bez cenzury”.

Kabaretu „Beche-co?” – edycja już VII. W 20. tomie Forum Młodych Pedagogów – znajdzie się pełen scenariusz Kabaretu „Beche-co?”.

Tematem tegorocznej edycji kabaretu była: „MASKARADA”. W dosłowny sposób odnosząca się do „płynnej nowoczesności” (Z. Bauman, 2006), otaczającej nas rzeczywistości społecznej, kulturowej, w której swoje miejsce ma również i pole nauki:

W sieci świat wykreowany
Nawet człowiek dobrze znany
Nową postać tak kreuje
Bo się w sieci lepij czuje

Tożsamości rozproszenie
Sprzeczność, małe zagubienie
Ja realne, idealne
No i inne, wirtualne

Jest ona z pewnością, jak twierdzi Z. Bauman, bardziej „wieloznaczna i bardziej chaotyczna niż była” (Z. Bauman, 1995; 2006):

Zatem porą wieczorową
Ja wam balu daję słowo
Dzisiaj wszyscy się widzimy
Suknie, maski założymy

Każdy może kim chce zostać
Byle w balu schemat ostać
Maskarada to jest temat
Swojej twarzy poczuć schemat

[Opowiadający:] mgr Aleksander Cywiński z Uniwersytetu Szczecińskiego, mgr Iwona Murawska, mgr Julia Magdalena Karapuda z Uniwersytetu Szczecińskiego, mgr Barbara Chojnacka z Uniwersytetu Szczecińskiego, dr Katarzyna Marszałek z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, dr Anna Kola z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, mgr Barbara Biskup, dr Agnieszka Szplit z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, mgr Joanna Kulisiak-Kazimierczak z Dolnośląskiej Szkoły Wyższej, mgr Jerzy Norbert Grzegorek z Uniwersytetu Szczecińskiego.

Na zakończenie wszyscy mogli zaśpiewać refren z kabaretowej piosenki:

Maskarada, maskarada
Tu się witać nie wypada
Tu są normy zachowania
Od kontaktu oddalania

Dystans ważny jest jak w szatni
Baumanowskiej, ciemnej matni
Kto zostanie dłużej w skryciu
Będzie lepiej radził w życiu

Maskarada, maskarada
Maskę wezmę od sąsiada
Kiedy ona jemu była
No i wiernie mu służyła

Spojrzę, co mi się opłaca
Po cóż pytać, taka praca
Kim ja jestem, już sam nie wiem
Kim w radości, a kim w gniewie

Udawanie, przebieranie
To jest maski ukochanie
By się w maskę dobrze wcielić
Jej charakter trza podzielić.

Spotkanie na tegorocznej XXIX Letniej Szkole Młodych Pedagogów było rozwijające dla wszystkich jej uczestników. Szkole, na której cel uswieca środki w zdobywaniu nowej wiedzy, ale i doświadczeń, których nie da się zapomnieć. W zaledwie cztery doby wygłoszonych zostało 59 analiz, komunikatów z badań, refleksji młodych naukowców i Mistrzów – przedstawicieli różnych dyscyplin naukowych, w tym pedagogów, filozofów, socjologów, psychologów i teologów. Podzielili się z nami swymi poszukiwaniami poznawania i tworzenia samego siebie w teoretycznych i praktycznych perspektywach. Następna Szkoła już we wrześniu 2016 roku. Tym razem, jak już wspomniałem na wstępie, Gospodarzem będzie Wydział Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

BIBLIOGRAFIA:

- Bauman, Z. (1995). *Wieloznaczność nowoczesna wieloznaczność wieloznaczna*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Opowiem Wam o swojej pasji: słowem, obrazem, dźwiękiem... (2015). W. D. Bis, K. Braun, M. Jeziorański (red.), *Zeszyty Naukowe Forum Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk*. (Zeszyt 19). Lublin: Wydawnictwo ACADEMICON.

SUMMARY

**The report of the 29th Summer School for Young Pedagogues:
ABOUT SEARCHING, DISCOVERING, AND CREATING ONESELF.**

**The theoretical and practical perspective.
Pultusk, 14-19.09.2015**

The text constitutes the report of the 29th Summer School for Young Pedagogues in Pultusk operating under the auspices of the Committee of Pedagogical Sciences of the Polish Academy of Sciences, whose co-organizer in 2015 was the Maria Grzegorzewska University in Warsaw. The debates focused on the following topic 'About searching, discovering, and creating oneself. The theoretical and practical perspective'.

KEY WORDS: The Summer School for Young Pedagogues, searching, discovering, creating oneself.